

ПРОБЛЕМА НИЗЬКОГО РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Харченко Олена Сергіївна

Хрипко Ірина Сергіївна

Науковий керівник ст.викладач Галушко Ю.П.

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Стратегічний курс України на побудову демократичної, високорозвиненої і правової держави, яка прагне увійти у європейський економічний простір, передбачає, перш за все, вирішення соціальних проблем, зміну орієнтирів у бік загальнолюдських цінностей, що відповідають за належний рівень життя громадян країни та впровадження досвіду використання різних європейських стандартів рівня життя людини. Людина, як основний носій економічних відносин, повинна мати відповідний рівень доходів, належні умови проживання, освіти, високий рівень кваліфікації, соціальні права та гарантії, культурний розвиток. Тому на сьогодні актуальною є політика забезпечення належного і підвищення існуючого рівня життя населення України [4].

Дослідженням теоретико-методологічних аспектів рівня життя займалися видатні вчені Л.І. Абалкін, О.В. Горшеніна, І.І. Єлисеєва, В.Ф. Майєр, В.О. Мандибура, М.Г. Назаров, Н.М. Римашевська, серед українських вчених слід виділити А.В. Базилюка, Д.П. Богиню, С.І. Пирожкова, Л.М. Черенько, В.І. Шишкіна тощо.

Сучасний стан економіки України характеризується нестабільністю, зниженням темпів розвитку, високим рівнем інфляції, зростанням безробіття, скороченням інвестиційних потоків тощо. Так, за повідомленням Державної служби статистики України, індекс інфляції за 2015 рік становив 143,3%, що, порівняно з іншими європейськими країнами, продовжує залишатися на високому рівні. Для населення України гострою залишається проблема безробіття, рівень якого зростає (9,4% на кінець 2015 року). Це обумовлено тяжкою політичною ситуацією та нестабільним економічним розвитком[3]. Також проблема безробіття в Україні полягає в його прихованій формі, тобто небажанні безробітних реєструватися в службах зайнятості[3].

Зниження реального ВВП за підсумками 2015 року склало 10,5%, це можна пояснити тим, що майже половина української економіки перебуває «в тіні» через значне податкове навантаження на бізнес [3].

Наведені показники негативно впливають на розвиток економіки, через що неможливим стає прогнозування довгострокового розвитку

держави. Необхідно звернути увагу на мінливий характер цих факторів, адже від результату їх дії багато в чому залежить спрямованість і темпи подальших перетворень та, у кінцевому рахунку, політична й економічна стабільність в країні. Вирішення зазначених проблем вимагає чіткої державної політики, яка була б спрямована на підвищення рівня життя населення.

Для оцінки рівня життя населення використовують такі показники: обсяг ВВП, ВВП на душу населення, середній рівень заробітної плати, а також показники середньої тривалості життя, народжуваності і смертності, демографічні компоненти яких вказують органам державної влади на заходи, які необхідно вжити для його покращення. Саме населення країни є ресурсом праці, носієм конкретних економічних відносин.

Економічна та політична нестабільність в державі негативно відображається на чисельності та середній тривалості життя населення, які мають тенденцію до скорочення. Останніми роками в країні спостерігається нарощування поляризації суспільства (процес глибокого розшарування суспільства в такий спосіб, що утворюються два соціальні полюси, наприклад, бідні та багаті). Зазначені фактори призвели до того, що майже 90% населення України сьогодні живе за межею бідності, 5 % складають ті, кого можна віднести до середнього класу, і 5 % – до багатих людей[1].

Основними причинами низького рівня життя в Україні є: низький рівень оплати праці та пенсійного забезпечення, існування диспропорцій в заробітній платі, важкі умови праці, відсутність належного рівня медичного обслуговування, низький рівень фінансової грамотності населення, недостатнє бюджетне фінансування з боку держави.

Для того, щоб підвищити рівень життя населення, заклади соціальної сфери повинні надавати безкоштовні послуги. Оскільки витрати населення на отримання цих послуг досить вагомі, а бюджетне фінансування в даний час є недостатнім, то це негативно впливає на рівень життя суспільства. Його показники підтверджують, що заходи держави щодо поліпшення життя (підвищення мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, покращення інвестиційного клімату, впровадження реформ пенсійної системи), є вкрай недостатніми[2].

Таким чином, якщо соціально-економічні процеси українського суспільства носитимуть характер стабільності, гнучкості та динамізму, то результатом стане його поступовий прогрес. Крім цього, економічний розвиток та покращення рівня життя населення в майбутньому, значним чином залежить від використання наукового, інноваційного та технічного потенціалу України. Соціально-економічний прогрес суспільства досягне належного рівня лише у тому випадку, якщо держава подолає межу абсолютної бідності. Втілення в життя цієї ідеї має спиратись на досвід

розвинених країн та враховувати тенденції розвитку сучасного стану економіки країни.

Список використаних джерел:

1. Борецько І. П. Рівень життя населення: стан і тенденції [Електрон. ресурс] / І. П. Борецько, О. Л. Голобородько. – Режим доступу : udau.edu.ua/library.php?pid=1384.
2. Вольська О. М. Шляхи забезпечення зростання рівня якості життя населення країни [Текст] / О. М. Вольська // Економіка будівництва і міського господарства. – 2015. – Т. 7. – № 2. – С. 73–79.
3. Державний комітет статистики України. [Електрон. ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Краснікова О. М. Рівень життя населення в Україні: проблеми та перспективи [Текст] / О. М. Краснікова // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип. 2. – Економічні науки. – Полтава: ПДАА, 2011. – С. 258–262.